

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9Ps/2/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614203045
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2014:6614203045.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Evou Triznovou v právnej veci pozbavenia spôsobilosti na právne úkony A. Š., X.. XX.XX.XXXX, bytom Y. X. A. XXX, Š. S. R. K., zast. opatrovníkom U. J., X.. XX.XX.XXXX, V. A. M. S. R. B., o návrhu A. F., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. X. A. XXX, Š. S. R. K. a A. Š., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. X. A. XXX, za účasti Okresného prokurátora v Z., štátny občan Slovenskej republiky, takto

rozhodol:

o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony A. Š.A., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. X. A. XXX tak, že nemôže samostatne konať pri svojich majetkových veciach, pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce, nemôže preberať dôchodok a sociálne dávky, finančné a iné majetkové a nemajetkové plnenia, nemôže nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, najmä uzatvárať zmluvy, vrátane zmlúv o prevode majetku.

U s t a n o v u j e A. Š., X.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y.U. X. A. XXX za opatrovníka obmedzenej spôsobilosti na právne úkony A. Š., X.. XX.XX.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný zastupovať obmedzenú spôsobilosti na právne úkony A. Š. v konaniach pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce, nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, uzatvárať zmluvy vrátane zmlúv o prevode majetku, pri jej majetkových veciach, preberať za ňu dôchodok, sociálne dávky, finančné a iné majetkové plnenia, ktoré je povinný použiť v záujme obmedzenej spôsobilosti na právne úkony A. Š..
V podstatných veciach p o t r e b u j e súhlas súdu.

U p ú š ť a od doručenia rozsudku pre A. Š..

Trovy konania platí štát.

o d ô v o d n e n i e :

Súd vo veci začal konať na základe návrhu navrhovateľa 1/ A. F.Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X. A. XXX a A. Š., X.. XX.XX.XXXX, ktorý bol doručený tunajšiemu súdu dňa XX.XX.XXXX. V predmetnom návrhu na začatie konania navrhovateľa uviedli, že ich matka A. Š., nar. XX.XX.XXXX je liečená pre duševné ochorenie asi 12 rokov, bol jej priznaný invalidný dôchodok. Opakovane bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení. Nie je schopná sa sama o seba postarať a viesť si domácnosť. Potrebuje dohľad na dodržiavanie liečebného režimu a dochádzkou na kontrolné psychiatrické vyšetrenia. Nevie hospodáriť s finančnými prostriedkami, nakupuje bez uváženia zbytočné veci. Z uvedeného dôvodu jej dôchodok preberá syn, pretože by peniaze hneď potrovil. Doma takmer nič nepomáha, udáva, že nevláda. Niekedy zase rozrobí viac vecí naraz, ale nič nedokončí. Robí im napriek a keď ju na to upozornia, je agresívna. Namýšľa si a podozrieva ich, že jej chcú zle, že chcú predať doma, nezakladá sa to však na pravde. Po prepustení z predposlednej hospitalizácie bola doma až hyperaktívna, chcela si ísť vybavovať do mesta zvýšenie dôchodku, bola agresívna, neusmerniteľná, odmietala ísť spať. Z uvedeného dôvodu ju hneď na druhý deň po prepustení z psychiatrického oddelenia museli dňa 22.02.2014 znovu previesť na hospitalizáciu, kde im bolo doporučené podať návrh na pozbavenie

spôsobilosti na právne úkony ich matky A. Š.. Zároveň navrhovatelia navrhli v prípade, že by súd ich návrhu vyhovel, aby ich matke ustanovil opatrovníka v osobe A. Š., nar. XX.XX.XXXX - navrhovateľa v druhom rade.

K návrhu na začatie konania priložili aj lekársku správu zo dňa 26.02.2014 vydanú H.. J. F., primárom psychiatrického oddelenia Nemocnice a polikliniky, a.s., K. R. s odporúčaním na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 187 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) súd ustanovil A. Š., nar. XX.XX.XXXX opatrovníka v osobe U. J., zamestnankyne S. R. B. na zastupovanie v tomto konaní uznesením č.k. 9Ps/2/2014-5 zo dňa 05.03.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.03.2014. Uznesením č.k. 9Ps/2/2014-12 zo dňa 11.04.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.05.2014 ustanovil do konania znalkyňu o odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) H.. A. H. s miestom výkonu činnosti X., J. C., H. XX, Z., ktorej úlohy vymedzil v predmetnom uznesení.

V zmysle § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) dňa 03.06.2014 vstúpil do konania prokurátor.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 18.06.2014 a na deň 25.07.2014.

Súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti opatrovníka A. Š..

Podľa § 120 ods. 2 O.s.p. vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli.

Podľa § 127 ods. 1 O.s.p. ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vyslúchne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Dokazovanie bolo vykonané prečítaním listinného dôkazu- lekárskej správy zo dňa 26.02.2014, ktorú vydal H.. J. F., primár psychiatrického oddelenia Nemocnice a polikliniky, a.s., K. R. s odporúčaním na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, znaleckého posudku č. 20/2014 v spojení s dodatkom ku znaleckému posudku č. 20/2014, ktorý vypracovala znalkyňa H.. A. H., znalkyňa o odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) s miestom výkonu činnosti X. J. C., H. XX, Z. ako aj výsluchom navrhovateľov a znalkyne H.. A. H., na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav.

Navrhovateľka 1/ A. F., X.. XX.XX.XXXX na pojednávaní dňa 18.06.2014 vypovedala tak, že návrh na pozbavenie spôsobilosti svojej matky podala, nakoľko bola hospitalizovaná v Nemocnici v K. R. a tam im poradili, aby takýto návrh podali. Zdravotný stav jej matky nebol dobrý. V minulosti bola jej matka zamestnaná, vykonávala práce robotníčky, ale už keď bola malá, spomína si, že jej matka mala nepríjemné správanie. V súčasnosti jej matka býva s jej bratom. On sa o ňu stará a z uvedeného dôvodu ho navrhla, aby bol on ustanovený za opatrovníka pre matku. Matka si chodí kupovať také základné veci. Keď sa jej zdravotný stav zhoršil, tak by bola nakupovala všetko možné, napríklad zobrala finančné prostriedky, úspory a odniesla ich do J. stavebnej sporiteľne, hoci to nebolo potrebné. Následne na pojednávaní dňa 25.07.2014 vypovedala tak, že vzhľadom na zlepšený zdravotný stav odo dňa pojednávania zo dňa 18.06.2014 sa zdravotný stav jej matky výrazne zlepšil a preto trvá len na tom, aby súd obmedzil spôsobilosti na právnej úkony matky.

Navrhovateľ 2/ A. Š., X.. XX.XX.XXXX na pojednávaní dňa 25.07.2014 vypovedal tak, že počas liečenia ich matky v K. R. im bolo doporučené podať predmetný návrh, avšak toho času po podrobení liečby sa stav ich matky zlepšil. Chodí si aj nakúpiť bežné veci, preberá si dôchodok. Predtým ako mala duševné

poruchy, tak si dôchodok sama nepreberala. Uvedol, že je zamestnaný a za ten čas, ako je on v práci, matka je doma sama. Nezbadal po preliečení, že by sa nejako zle správala. Jeho matka je vlastníčkou len pôdy, iný majetok väčšej hodnoty nemá.

Súd podľa § 187 ods. 3 O. s. p. predvolal na pojednávanie znalkyňu H.. A. H., ktorá na pojednávaní dňa 18.06.2014 uviedla, že trvá na záveroch svojho posudku č. 20/2014 v spojení dodatkom k znaleckému posudku č. 20/2014. Uviedla, že v prípade, že A. Š. bude pravidelne brať lieky, bude mať dozor osoby, ktorá sa bude starať o ňu starať nielen pri liekoch, ale bude fungovať v primárnom rodinnom prostredí tak, že ona nebude môcť samostatne konať v majetkových veciach, pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráci nemôže preberať dôchodok, sociálny dávky, finančné a iné majetkové plnenia, nemôže nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, najmä uzatvárať zmluvy, vrátane zmlúv o prevode majetku. Uvedené tvrdenia zodpovedajú čiastočnému obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony, ale v prípade že pani A. Š. bude pod dohľadom svojho syna, ktorý sa bude o ňu starať.

Prokurátor poukázal na závery znaleckého posudku, výsluch znalkyne a navrhol obmedziť spôsobilosť na právne úkony A. Š. nad rámec bežných vecí.

Z dodatku ku znaleckému posudku č. 20/2014, ktorý vypracovala H.. A. H., znalkyňu o odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) s miestom výkonu činnosti NZZ J. C., H. XX, Z. vyplýva, že A. Š.Á. je duševne chorá v zmysle psychózy - jedná sa o schizofrenickú poruchu a táto sa prejavuje striedaním fáz bezúčelovej hyperaktivity, agresivity voči najbližším príbuzným s fázou depresívneho prežívania, s neschopnosťou fungovať ani na bazálnej úrovni, dodržiavať hygienu, navariť si, narábať s peniazmi, toto ochorenie je trvalé, liečbou je ovplyvniteľná len oblasť afektivity - ktoré sa pravidelnou medikáciou a nepretržitým dozorom detí upokojila, emočná sféra je plochá, psychotické symptómy v zmysle bludov a halucinácií sa medikamentami redukujú, je však potrebný dozor pri ich užívaní. Svojmu stavu sa sčasti dokáže rozhodovať správne v najjednoduchších životných situáciách, je odkázaná na pomoc a opateru inej, zdravej osoby, a nedoporučuje sa jej doručovať písomnosti v tejto veci. Pretrváva skutočnosť, že A. Š. nemôže samostatne konať pri svojich majetkových veciach, pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce, nemôže preberať dôchodok a sociálne dávky, finančné a iné majetkové a nemajetkové plnenia, nemôže nakladať s hnutelnými a nehnuteľnými vecami, najmä uzatvárať zmluvy, vrátane zmlúv o prevode majetku.

Súd po všetkých vykonaných dôkazoch citovaných vyššie, vrátane výsluchu navrhovateľov, znalkyne a prokurátora, oboznámením sa so znaleckým posudkom č. 20/2014 a dodatkom k znaleckému posudku č. 20/2014 podaným znalkyňou H.. A. H. dospel k záveru, že je dôvodné obmedziť spôsobilosť na právne úkony A. Š. v rozsahu ako je uvedené vo výroku rozsudku. Súd znalecký posudok považoval za objektívny, vyčerpávajúci, presvedčivý a spolu s výsluchom znalkyne na pojednávaní dostatočný k záveru, aby rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony A. Š..

Podľa § 10 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony A. Š.. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

Podľa § 28 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

Podľa § 193 O.s.p. ustanovenia § 176 až § 180 platia obdobne.

Podľa § 180 ods. 1 O.s.p. súdom ustanovený poručník maloletého zloží do rúk samosudcu sľub, že bude riadne a v najlepšom záujme dieťaťa vykonávať svoje povinnosti a že bude pritom dbať na pokyny súdu. Po zložení sľubu mu samosudca vydá listinu obsahujúcu poverenie na výchovu, zastupovanie a spravovanie majetku maloletého dieťaťa a vymedzenie rozsahu práv a povinností vyplývajúcich z tohto poverenia.

Podľa 180 ods. 3 O.s.p. súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka, prípadne opatrovníka, a najmenej dvakrát do roka ho hodnotí v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa § 180 ods. 4 O.s.p. súd dohliada na správu majetku maloletého dieťaťa vykonávanú poručníkom alebo opatrovníkom; postupuje pri tom podľa osobitného predpisu.

Podľa § 189 písm. a) O. s. p. v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

V súlade s týmto zákonným ustanovením súd A. Š. ustanovil opatrovníka v osobe A. Š., X.. XX.XX.XXXX, ktorý s ustanovením za opatrovníka súhlasil (§ 192 ods. 1 O. s. p.), pretože sa jedná osobou blízku A. Š., ktorá s ním žije aj v spoločnej domácnosti a ako opatrovník bude schopný svojej matke zabezpečovať potrebné záležitosti.

Podľa § 192 odsek 2 O. s. p. súd vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností opatrovníkovi.

Podľa § 189 O. s. p., súd upustil od doručenia tohto rozsudku pre A. Š..

Podľa § 191 ods. 1 veta prvá O.s.p. trovy konania platí štát.

V konaní vznikli trovy s podaním písomného znaleckého posudku o duševnom stave, vypracovaným znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) H.. A. H., ktoré podľa § 191 ods. 1 O. s. p. platí štát.

O náhrade trov konania súd nerozhodol, pretože z § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. vyplýva, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie mohlo začať i bez návrhu, ako v tomto prípade.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd v Lučenci.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 písm. a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.